

20.11.2023

Hollandsk valg peger mod danske tilstande og nedtoning af det grønne

Midten i hollandsk politik står til at vinde valget 22. november. I så fald vil Hollands position på det europapolitiske ændre sig marginalt, men den grønne fane vil blive holdt mindre højt.

Skrevet af

Iben Tybjærg Schacke-Barfoed

📞 +45 71 99 29 06

✉️ iben@thinkeuropa.dk

Emmanuel Molding Nielsen

📞 +45 61 10 66 93

✉️ emmanuel@thinkeuropa.dk

22. november går hollænderne til valg.

Her kan de vælge mellem hele 26 politiske partier til parlamentet, der dækker alt fra det paneuropæiske parti Volt, til et parti for folk over 50. Dette er muligt på grund af en effektiv spærregrænse på kun 0,67 procent og et generøst partistøttesystem.

Denne gang finder valget dog sted uden landets mangeårige premierminister Mark Rutte, der har ledet Holland i de sidste 13 år. I stedet ser valget ud til at være et kapløb mellem tre politiske veteraner.

Mark Rutttes parti Folkepartiet for frihed og demokrati (VVD) - nu ledet af justitsminister Dilan Yeşilgöz-Zegerius - står fortsat stærkt i meningsmålingerne med 17 procent, men får konkurrence fra en ny alliance af Hollands grønne parti og socialdemokrater. Den ledes af den tidligere næstformand i Europa-Kommissionen, Frans Timmermans, som i juli besluttede at vende tilbage til hollandsk politik. Timmermans nye rød-grønne alliance står til at vinde cirka 16 procent af stemmerne.

Protestparti fra midten

Det er dog en anden politisk veteran, der er valgets store overraskelse. Den ledende kandidat ifølge de seneste målinger er Pieter Omzigt, en tidligere kristendemokratisk politiker, der i august stiftede et nyt parti, Den Nye Sociale Kontrakt (NSC).

I flere år har populistiske partier på Hollands ekstreme højrefløj, så som Geert Wilders og Frihedspartiet (PVV), domineret den offentlige debat i Holland.

Men tidligere på året blev protestpartiet BoerBurgerBeweging (BBB) det største parti i samtlige hollandske provinser, på grund af deres modstand mod regeringens planer om at reducere landbrugets kvælstofforurening. Fra et højdepunkt i meningsmålingerne på 22 procent i maj, står partiet i dag dog kun til seks procent af stemmerne.

Den eklatante fremgang hos protestpartier, som først BBB og nu NSC, vidner om en populistisk tendens i hollandsk politik.

Men selvom NSC også kan betegnes som populistisk, så udmærker Omzigts parti sig ved at være et protestparti fra midten af hollandsk politik.

Omzigt har blandt andet opnået sin popularitet gennem nådesløs kritik af sin egen tidligere regering i en sag om administrative fejl i forbindelse med økonomisk hjælp til socialt svage grupper. I dag er en central planke i NSC's valgprogram derfor deres opfordring til at forbedre Hollands regeringsførelse. Generelt er NSC's sociale politik konservativ, men med flere elementer af en progressiv fordelingspolitik.

Får Omzigt de stemmer som målingerne spår, kan han snildt ende som kongemager efter valget. Han har i valgkampen – fornuftigt nok – både afholdt fra at svare på, hvem han gerne vil samarbejde med i en eventuel regering, og om han selv ønsker posten som premierminister.

┌ Danske tilstande

Men når støvet fra koalitionsforhandlingerne har lagt sig, er der en sandsynlighed for, at hollandske vælgere står tilbage med en regering over midten i et ellers splintret politisk landskab. Og det kunne til en forveksling godt ligne et politisk landskab, som vi kender fra Danmark.

Når det kommer til Hollands europapolitik, vurderede den hollandske journalist Caroline de Gruyter til et webinar med Tænk tanken Europa, 8. november, at med en sådan midterregering, vil det være nuancer, der adskiller Hollands position på europapolitiske spørgsmål fra den forrige regerings.

Holland vil med stor sandsynlighed stå fast på sin position som lederen af EU's sparsommelige lande, og selv om klima- og miljøpolitik fortsat vil være vigtigt for Holland, kan vi forvente, at den grønne fane vil blive holdt mindre højt på møder i Bruxelles.

Det har betydning for Danmark, der ofte ser mod Holland – særligt efter Brexit – når der skal lægges en linje på alt fra EU's budget, til migration og den grønne omstilling.